

Næbb & Viltjøn

Brundtland-kommisjonen samles igjen

side 2

USA tøffeste part i klimaforhandlingene

side 3

Stor CO₂-økning fra norsk sokkel

side 4

Elkem satser på solceller

side 6

Spesialavfallet kan reduseres kraftig

side 9

Liten framgang i klimaforhandlingene

Nairobi: Forhandlingene om en internasjonal klimakonvensjon tok et lite skritt framover under den tredje forhandlingsrunden som ble avsluttet i Nairobi forrige fredag. Imidlertid er motsetningene fremdeles sterke, og det skal godt gjøres å komme i havn til Brasil-konferansen neste sommer.

GUNNAR BOLSTAD

Mens de to første forhandlingsrundene har gått med til forhalende prosedyrespørsmål, kom man i denne runden i gang med å diskutere forskjellige konkrete tekstforslag, og man håper å få satt sammen ett avtalekonsept som delegatene kan forhandle videre om når de møtes i Geneve i desember.

Aktive europeere

Det er Vest-Europa som ikke uventet spiller den mest offensive rollen i forhandlingene, mens USA er aktive i motsatt retning. Både EF og EFTA-landene kommer med hyppige utspill.

Norge fortsetter å presse på for sitt clearing house-forslag, som åpner muligheten for at industrialiserte land kan investere penger i klimaprojekter ikke bare i land med egne CO₂-målsetninger, men også i tredje verden-land uten noen form for målsetninger i det hele tatt. Norge argumenterer både med kostnadseffektivitet og med at et clearing house vil gi større pengeoverføringer til u-landene. Norge ønsker også å følge opp tanken om et globalt fond – GEF – for å dekke tredje verdens kostnader ved å utarbeide nasjonale klimastrategier.

Det norske forslaget møter stor interesse fra mange land i den tredje verden, som ser muligheten for større overføringer enn ved forslagene fra andre i-land. Men mange andre i-land som spiller en aktiv rolle, er mer kritiske.

– Det er flere spørsmål enn svar knyttet til det norske forslaget, mener Annie Roncerel i Climate Action Network, en paraplyorganisasjon for miljøbevegelsens klimaarbeide. Hun mener at det norske forslaget er svært komplisert og at det trengs grundigere utredning av det før det kan diskuteres skikkelig.

– Forslaget kan rettferdiggjøres for land som har tatt på seg skikkelige reduksjonsmålsetninger, men det er umulig å bytte kvoter med land som ikke har tatt på seg noen kvote i det hele tatt, mener både Roncerel og folk fra flere andre miljøorganisasjoner som var til stede i Nairobi. De er heller ikke blinde for at forslaget vil gjøre det mulig for Norge å øke oljeutvinningstempoet i Nordsjøen og Barentshavet, hvilket ikke er populært.

Pledge and review

Det såkalte «pledge and review», et forslag fra Storbritannia og Japan som tar til orde for mere uforpliktende målset-

ninger og en vurderingsmekanisme, ble lagt dødt av EF-landene den siste dagen av forhandlingene. Begrepet har vakt mye forvirring, og EF lanserte i stedet et forslag som innebærer tredelte forpliktelser: De generelle, som alle parter må ta på seg, de mer spesifiserte for definerte grupper av land – spesielt i-landene, og de unilaterale – forpliktelser som enkeltland kan ta på seg å oppfylle, og få godskrevet på et senere tidspunkt når konvensjonen blir skjerpet.†

Kilder og sluk

U-landene, med India i spissen, gjorde det meget klart at de ikke aktet å ta på seg noen forpliktelser, og at de betraktet i-landene som helt og holdent ansvarlige for situasjonen. U-landene reagerer meget sterkt på forsøkene på å pålegge dem forpliktelser til å ta vare på og eventuelt også opparbeide såkalte «CO₂-sluk», det vil skog eller annen biomasse som kan binde CO₂.

Når det gjelder CO₂-kilder, er u-landene totalt avvisende til antydninger om at de bør gjøre forsøk på å begrense den økningen av utslippene som kommer som en følge av økonomisk utvikling.

Norges Naturvernforbund
Postboks 2113 Grünerløkka Telefon: (02) 71 55 20
0505 Oslo 5 Telefax: (02) 71 56 40
Bankgiro: 1720.05.00717 Annonser: NMR (02) 11 61 90
Postgiro: 5 09 46 02 Produksjon:
Ansv. red.: Gunnar Bolstad GPG Sats & Trykk as, Oslo

Faller Dovre?

Og fjellene selv roper neppe hverken høyt hurra, eller noe som helst annet – deres helsetilstand tatt i betraktning. Som kjent fastslo Gro Harlem Brundtland for en tid tilbake at den norske CO₂-målsetningen lå fast som fjell. Med sorg må vi nå innse at det står dårlig til i de høyereliggende strøk.

Om dette betyr at også Dovre faller – med de nasjonale implikasjoner det måtte få – er for tidlig å si. Sikkert er det i alle fall at oljelandet Norges miljøpolitiske grunnfjell er i ferd med å styrte sammen.

Ingen ler lenger av Norge i de internasjonale klimaforhandlingene. Mange u-land ønsker forslaget om et *clearing house* velkommen, fordi det ikke pålegger dem noen form for forpliktelser og i tillegg tilgodeser dem med store pengesummer.

Men det finnes nok av kritiske røster. Norges ønske om å gjennomføre sine klimatiltak i u-land uten noen målsetninger vil muligens føre til bedre energieffektivitet på enkeltprosjekter i Ghana og Gambia. At disse landene deretter står bedre rustet til å øke utslippene med nye prosjekter, tar det norske forslaget ikke med i betraktningen. Det eneste som er interessant er at Norge kan fortsette å øke sine utslipp, og at det på papiret ser ut som om de norske utslippene går ned.

Den offisielle norske holdningen har hittil vært at kvotehandel med CO₂ bare skal kunne gjøres mellom land som har egne målsetninger og kontrollmuligheter. Slik sett markerer den norske offensiven i Nairobi et brudd, og bidrar til å taakelegge et forslag som ellers inneholder mange gode elementer.

Det er ikke nødvendigvis noe poeng at miljøtiltak skal koste mest mulig. Men man må kreve at resultatet av billige tiltak skal bli minst like bra som av dyre tiltak. Det norske forslaget, slik det nå foreligger, vil føre til en dramatisk økning i de globale CO₂-utslippene, rikelig fordelt mellom den fattige og rike verden.

Det er akseptert at de fattige landene må få øke sine utslipp for å komme opp på et bedre utviklingsnivå. Det behøver ikke bety at de nødvendigvis bør velge de samme møkkete løsningene som Vesten har gjort før dem.

I-landene har hovedansvaret for det økologiske holocaust som truer verdens befolkning. Forsøk på å kjøpe seg fri med billige investeringer i den tredje verden er ingen løsning. U-landene trenger massive overføringer for å løse sine miljøspørsmål, i tillegg til de midlene og den globale omstruktureringen som trengs til utviklingsformål.

I-landene må for sin egen del sørge for betydelige reduksjoner i utslippene av CO₂. De bør starte hos seg selv.

Brundtland-kommisjonen samles til våren

Gro samler troppene før den store miljøkonferansen i Brasil neste år. Verdenskommisjonen for miljø og utvikling, den såkalte Brundtland-kommisjonen, skal samles i februar eller april etter fem års pause.

KJETIL BRAGLI
ALSTADHEIM

Våren 1987 la FNs kommisjon for miljø og utvikling fram sin rapport «En felles framtid» i London og introduserte begrepet «bærekraftig utvikling». Etter fem år skal kommisjonen samles igjen et sted i Europa i februar eller april neste år.

Tid og sted er ikke avgjort. Spørsmålet er om møtet skal være før eller etter neste forberedelsesmøte for Brasilkonferansen i New York i slutten av februar.

– Det er ting som taler både for å ha møtet før og etter forhandlingene i New York. Det som taler for å samle kommisjonen etterpå, er blant annet at det fortsatt vil være spørsmål som står igjen uavklart etter New York-møtet. Kommisjonen vil da kunne uttale seg om prinsipielle spørsmål som er aktuelle i Rio, sier spesialrådgiver for miljø, Bjørn Skogmo, ved statsministerens kontor.

Kommisjonen vil på sitt møte komme med en erklæring om de spørsmålene som kommisjonen mener er sentrale for Brasilkonferansen. Skogmo regner med at tid og sted blir endelig avklart i begynnelsen av oktober.

Kommisjonen hadde opprinnelig 21 medlemmer, men bare 19 vil møtes til neste år. Medlemmene fra de to viktige landene India og Kina er døde.

– Før New York

Både Naturvernforbundet og Felleskampanjen for jordas miljø og utvikling mener det er

viktig at Brundtland-kommisjonen samles før forhandlingene i New York.

– Kommisjonen kan gi det politiske trykket som trengs for å få et bedre resultat enn det nå ser ut til å ende med, mener daglig leder Elin Enge i Felleskampanjen.

Enge mener det er et alvorlig uttrykk for pessimisme og mistillit til diplomatene dersom kommisjonen legger møtet sitt etter New York-møtet for å «samle opp restene».

– Gro må samle troppene sine før neste møte og gi et kraftig signal om at Brasilkonferansen kan komme til å bli et stort diplomatisk gjesp hvis man ikke legger til side den kalde krigens diplomati og får til konkret enighet på miljø, sier fagsjef Tore Killingland i Naturvernforbundet.

Han fulgte det tredje forberedelsesmøtet som ble avholdt i Geneve i månedsskiftet august-september.

– Resultatet av det tredje forberedelsesmøtet var en stor skuffelse. Storparten av dokumentene som skulle gjennomgås ble oversendt New York-møtet.

Det er først og fremst nord-sør-konflikten som bremser forhandlingene. Landene i sør vil ha penger og teknologioverføringer, noe landene i nord ikke er interessert i. I tillegg mener Killingland at tregheten skyldes at FN-diplomatene er altfor opphengt i formaliteter.

– Verden har aldri sett maken til lang og dyr voksenopplæring i miljøvern. Disse diplomatene kan formaliteter, men ikke miljøvern, sier han.

USA vanskeligste part i klimaforhandlingene

Nairobi: – Vi er villige til å forhandle, sier den amerikanske delegasjonsleder Robert A. Reinstein til N&M Bulletin. Men mye tyder på at USA vil bli en av de hardeste nøttene å knekke i prosessen mot en klimakonvensjon.

GUNNAR BOLSTAD

På et tidspunkt under denne forhandlingsrunden spisset de tilstedeværende ørene. For plutselig satt Mr. Reinstein og antydte at USA vurderte å sette et stabiliseringsmål for utslipp av CO₂ – noe som i såfall ville være intet mindre enn sensasjon og et formidabelt gjennombrudd.

Det viste seg imidlertid at Reinstein drev med høyttentning og at konklusjonen var den samme som før. Tiltakene mot en eventuell klimaendring er for dyre, og det er for stor usikkerhet omkring de vitenskapelige konklusjonene, mener amerikanerne.

Mange oppfattet imidlertid Reinsteins innlegg som en ørliten bevegelse i riktig retning, selv om en del tolket det som om det var Reinstein personlig, og ikke USA, som signaliserte at han ikke var så håpløs som mange tror.

– Usikkerhet

Det er fremdeles stor vitenskapelig usikkerhet om drivhuseffekten, sier Reinstein: –

Det blir hevdet at tiltak mot klimaendringer er å sammenlikne med en nødvendig forsikring. Men vi synes det er grunn til å spørre hvor mye vi skal betale i forsikringspremie? Det er en ganske vanskelig situasjon – hvor mye skal vi betale for noe som kanskje ikke inntreffer i det hele tatt?

Reinstein har heller ikke noe særlig tro på de tiltakene som er aktuelle: – Legger du om fra kull til gass, gir det selvsagt en CO₂-reduksjon, men deretter vil jo energiforbruket fortsette å stige. Og når du har isolert huset, så har du jo gjort det – deretter vil vinningen gå opp i spinningen. Slik vil det være inntil man forandrer hele strukturen.

– I klimasammenheng snakker vi om strukturelle forandringer og industrielle investeringer som vil ta svært lang tid, mener Reinstein, som mener at det er vanskelig å sette tidsfrister for stabiliseringsmål.

Han mener imidlertid at man også i USA kan oppnå CO₂-gevinster ved å bekjempe andre forurensingstyper. Den nye forurensingsloven – Clean

Air Act – vil ganske sikkert få en slik virkning.

– Rammekonvensjon

Selv om USA oppfattes som den store bremseklossen i klimaforhandlingene, deltar den amerikanske delegasjonen likevel aktivt i forhandlingene.

– Klimakonvensjonen bør ikke inneholde sterke forpliktelser, mener Reinstein. – Den bør bli en rammekonvensjon på linje med Wien-konvensjonen som beskytter ozonlaget, muligens noe utvidet. Deretter får vi vurdere hva slags protokoller med mer spesifikke forpliktelser som vil være aktuelle. Klimakonvensjonen bør i alle fall ikke bli så detaljert som Montreal-protokollen, slik mange ønsker. Klimaspørsmålet er langt mer komplisert enn ozonproblemet, og bør løses på en annen måte.

På tross av de store motsetninger som finnes, kan partene ennå bli enige før Brasil-konferansen i juni 1992. Foreløpig har vi ikke begynt på «ta-og-gi-prosessen». Det er først da vi får se hvor mye fleksibilitet partene har, sier Reinstein.

1991 varmest

1991 vil trolig bli det nest varmeste året i historien så lenge temperaturmålinger har pågått, nest etter 1990. Ifølge Goddard Institute for Space Studies, ser det ut til at den globale overflatetemperaturen vil ligge omtrent 0,4 grader Celsius over det normale.

Mange forskere spår imidlertid en lavere temperatur for 1992 og 1993, kanskje flere tider, på grunn av utslippene fra vulkanutbruddet fra Pinatubo på Filippinene. Dette vulkanutbruddet, som trolig det største i dette århundret, er ventet å kjøle ned det globale klimaet de neste to til fire årene.

Tidlig ozonhull

Ozonhullet over Antarktis har dukket opp en uke tidligere i år enn foregående år, ifølge forskere fra National Oceanic and Atmospheric Administration (NOAA).

– Umiskjennelige tegn på ozonnedbrytning er blitt observert over Sydpolen, med verdier som vanligvis ikke inntreffer på dette tidspunkt av året, sier Samuel Oltmans ved NOAA.

Ifølge NOAA er det ennå for tidlig å si om ozonsvekkelsen vil bli så kraftig som tidligere år.

NNV inn i FoE

Eksekutivkomiteen i Friends of the Earth International har anbefalt den kommende generalforsamlingen i den internasjonale miljøorganisasjonen å akseptere en søknad fra Naturvernforbundet om medlemskap.

Det betyr at en søknad fra Framtiden i Våre Hender (FIVH) ikke vil bli vurdert, men man tar sikte på å diskutere eventuelt samarbeid med FIVH på et senere tidspunkt.

Avgjørelsen vil bli tatt på et møte i tidsrommet 5. til 9. oktober.

Norge vurdert som middels bra

Nairobi: Norge og de andre vesteuropeiske landene havner midt på treet i en bedømmelse som internasjonal miljøbevegelse gjorde på tampen av forhandlingssesjonen. Norges utspill om et clearing house blir møtt med atskillig skepsis.

USA og OPEC-landene havner som ventet nederst på skalaen, mens de små øystatene og Australia/New Zealand kommer best ut av det.

I miljøbevegelsens tale til forhandlingsdelegasjonene rettet man søkelyset mot de ulike diplomatiske spill som foregår

under forhandlingene. Norge og enkelte andre land ble beskyldt for å drive «ned-i-sluket»-spillet, der rike land kan opprettholde høye utslippsnivåer og samtidig få «kreditt» for reduksjoner i andre land.

Sovjetunionen og flere andre land fikk skylden for å drive

«netto»-spillet, i et forsøk på å gjemme nasjonale CO₂-utslipp bak usikre CO₂-sluk i form av biomasse.

«Reservoar»-spillet bedrives av land som planlegger å stue vekk avfall fra fossilt brensel i enorme landbaserte lagre, med ukjente miljøkomplikasjoner.

Takk for støtten!

SJØHAUG OG SANDE A/S
Ths-Angellsgt. 22
7011 TRONDHEIM
Tlf: 07/53 28 30

A/S Rentil
Pb 305, SKØYEN
0212 OSLO

 Gilde
Bøndernes Salgslag

CARL EMIL A/S
Pb 110 FURUSET
1001 OSLO
Tlf: 02/30 15 30

HELSE
har sammenheng med
MILJØ
 Norges Apotekerforening
Postboks 5070 Majorstua
0301 OSLO 3
Tlf: (02) 69 60 40

Aass Bryggeri
Pb 1107
3001 DRAMMEN
03/83 25 80

CO₂-utslipp øker kraftig

Gassturbinene på norsk sokkel slapp ut nær en halv million tonn CO₂ mer i første halvår i år enn samme periode i fjor. Økningen er på 22 prosent. Hovedårsaken er den økte oljeproduksjonen.

ANDERS GJESVIK

Norsk oljeproduksjon har nylig passert 2 millioner fat om dagen, et produksjonsnivå som ikke var forventet før årsskiftet 1991-92. Det har vært en jevn stigning i produksjonen fra i fjor, og økt produksjon fører til økte utslipp av klimagassene CO₂ og NOx (nitrogenoksyder).

Gassturbinene på plattformene produserer strøm til driften. Tall fra Oljedirektoratet viser at utslippene fra turbine-ene på norsk sokkel økte fra 2,25 millioner tonn CO₂ i første halvår 1990, til 2,74 millioner tonn CO₂ i første halvår 1991.

Dette gir en økning på 0,49 millioner tonn CO₂ i halvåret, eller 22 prosent.

Nedgang fra fakling

Plattformene har en fakkell der gass blir brent åpent døgnet rundt. Fakkelen fungerer som et sikkerhetssystem, i tilfelle det øvrige gassanlegget må stenges. Gassen føres da til fakkelen og brennes kontrollert. Det er aktuelt hvis en gasslekkasje må brennes av raskt.

Tallene fra Oljedirektoratet viser en nedgang i CO₂-utslippene fra faklingen. I første halvår i fjor stod faklingen på norsk sokkel for utslipp av 642.000 tonn CO₂, mot 407.000

tonn CO₂ første halvår i år. Men denne nedgangen skyldes at det ikke startet opp noen nye felter i første halvår 1991.

– De første seks månedene i fjor var det oppstarting av både Veslefrikk og Gullfaks C, og ved oppstarting brennes det meste av gassen i fakkelen. I samme periode i år ble det ikke startet produksjon ved noen nye felter. Dette gir en nedgang i de totale CO₂-utslippene fra fakkell, sammenliknet med 1990, sier overingeniør Kalmar Ilstad i Oljedirektoratet.

Økt oljeproduksjon fører til økte NOx-utslipp, men Oljedirektoratet har ikke beregnet hvor mye disse utslippene har økt fra i fjor.

Klart for Grønt Arbeidsliv

Programmet «Grønt Arbeidsliv» skal hjelpe næringsliv og offentlige etater med å utvikle tiltak for forebyggende miljøvern. Grønt Arbeidsliv disponerer fem millioner kroner i året, og et stort nettverk av ekspertise.

ANDERS GJESVIK

Grønt Arbeidsliv ligger under Miljøverndepartementet, men har et eget styre. Programmet skal bidra til å utvikle metoder for forebyggende miljøvern i arbeidslivet. Det kan være bedriften som får hjelp til å utvikle kildesortering og gjenvinning, eller den offentlige etaten som trenger bistand til å utarbeide et enøk-program. Grønt Arbeidsliv skal også arbeide for å endre rammebetingelser, regelverk og avgifter som hindrer gjennomføringen av slike tiltak.

Grønt Arbeidsliv disponerer fem millioner kroner årlig over tre år, og har et omfattende kompetansenettverk. Programmet kan bidra med både

økonomisk og faglig hjelp. Nye kunnskaper og omorganisering vil være viktigere arbeidsredskaper enn omlegging av teknologien.

Pilotvirksomheter

I første omgang blir det satset på pilotvirksomheter med stor spredningseffekt. Det kan være en innkjøpsorganisasjon med mange underleverandører, eller en skole som lærer opp kommende arbeidstakere.

Grønt Arbeidsliv skal velge ut 10 bransjer, og en eller to bedrifter i hver bransje som pilotvirksomheter og foreta en miljørevisjon. Verken bransjer eller virksomheter er ennå valgt ut, men bedrifter med muligheter for lønnsomme miljøtiltak blir prioritert.

– Vi er mer opptatt av å fo-

kusere på muligheter enn problemer. Det skal være lønnsomt å gjennomføre miljøtiltakene, både økonomisk og gjennom en bedret miljøprofil for virksomheten, sier programleder for Grønt Arbeidsliv, Martin Standley.

I hvert tilfelle blir det vurdert om virksomheten selv skal betale en del av kostnadene ved å gjennomføre miljøtiltakene. I enkelte tilfeller kan kostnadene være spart inn i løpet av tre-fire måneder. Standley håper at egenandelen vil bringe inn like mye som den offentlige bevilgningen til programmet.

I styret for Grønt Arbeidsliv sitter representanter for Naturvernforbundet, Kommunenes sentralforbund, SFT, NHO og LO.

Klimaeffekten i gang

Siden 1975 har det vært en markant stigning i den globale gjennomsnittstemperaturen. – Den kunnskapen vi har, tilsier at oppvarmingen fra klimaeffekten har startet. Det er katastrofalt å vente til vi er sikre, sier fagsjef Bjørn Aune ved Meteorologisk institutt.

ANDERS GJESVIK

Siden 1975 har den globale gjennomsnittstemperaturen økt med 0,3 grader. I fjor ble den høyeste snittemperaturen noensinne registrert, og temperaturen for de første fem månedene i år viser samme tendens.

En av de mest anerkjente forskningsinstitusjonene på klimaeffekten, University of East Anglia, har undersøkt temperaturutviklingen de siste åtte årene. Det er samlet inn temperaturmålinger fra tusenvis av steder, og undersøkelsen viser

at den globale snittemperaturen har hatt en jevn økning i løpet av disse årene. Norge har i de siste fire årene fulgt den globale trenden med en markant temperaturstigning.

– Katastrofalt å vente

Fagsjef Bjørn Aune ved klimavdivisjonen på Meteorologisk institutt mener at vi må ta temperaturstigningen på alvor.

– Den kunnskapen vi har om klimaeffekten tilsier at oppvarmingen av kloden allerede har begynt. Men perioden med temperaturstigning er for kort til at vi kan si sikkert at den

skyldes klimaeffekten. Det kan være naturlige svingninger, sier Aune.

Han advarer mot å vente på sikre bevis.

– Det ville være fullstendig katastrofalt å vente til vi har sikre bevis. Klimaeffekten vil ha kommet langt før vi får sikre bevis på at det er den som fører til oppvarmingen. Vi må handle ut i fra det vi vet i dag, og redusere utslippet av klimagasser. Hvis vi venter på sannhetsbeviset, er det enten for sent eller mye vanskeligere å gjøre noe, sier Aune.

Spania vil øke CO₂-utslipp

Spania planlegger å øke CO₂-utslippene med 36 prosent fram til år 2000. Dette kan gjøre det vanskelig for EF å oppnå målet om å stabilisere CO₂-utslippene på 1990-nivå.

AGNHILD SVED

Energiplanen som den spanske regjeringen nå er i ferd med å vedta, setter som mål at svovelutslippene skal reduseres med 42 prosent og NOx-utslippene med 25 prosent innen år 2000. CO₂-utslippene kan øke med 36 prosent, ifølge planen, slik at industrien skal ha mulighet til å ekspandere. Forventet utslippøkning er imidlertid «bare» 25 prosent, sier en talsmann for industridepartementet til New Scientist.

Andre må redusere

Talsmenn for Spania i Brussel krever større CO₂-reduksjoner i de rikere landene, og holder

på at Spania må få øke sine utslipp, siden de er lavere enn EF-gjennomsnittet.

EF-kommisjonen har beregnet at de minst utviklede landene i Europa må få øke sine utslipp med 20 prosent, men hevder også at økningen kan holdes på 15 prosent dersom enøk-tiltak settes inn. Hvis EF skal oppfylle målet om stabilisering innen år 2000, kan en slik økning motvirkes ved at Tyskland, Danmark og Nederland reduserer sine utslipp med fem prosent.

Men langt større reduksjoner må til dersom Spania øker sine utslipp med 36 prosent, og fordi landet har nektet å godta lavere kvoter har EF-kommisjonen droppet tanken på å sette individuelle CO₂-mål for

medlemslandene.

Mindre atomkraft

Ifølge den nye energiplanen skal Spania redusere energiproduksjonen fra atomkraftverk fra 16 til 11 prosent fordi denne kraften er for dyr. Eierne av atomkraftverkene hadde imidlertid håpet på tillatelse til å ta opp igjen byggingen av fire reaktorer som ble utsatt i 1983 på grunn av motstand i befolkningen.

Til gasskraftverk, bioenergi og solenergi skal det brukes omlag 60 milliarder kroner de neste ti årene. I tillegg skal det settes av omlag 44 milliarder til å forbedre rørledningsnett for naturgass. Andelen energi fra naturgass skal øke fra 5,6 til 12 prosent.

Takk for støtten!

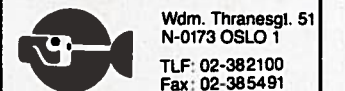
BEDRIFTSØKONOMI & REGNSKAP
ERLING HANSEN
C. J. Hambros pl. 7,
0164 Oslo 1
Tlf.: (02) 20 18 39

JOTUN CORRO COAT

Apothekernes Laboratorium A.S.
Tlf.: (02) 52 90 00 Fax: (02) 52 10 08

AS DYKKERSPORT

Vannkraft; energien som kommer igjen og igjen og igjen....

K.A.H. PROSJEKT A/S
Partner: BYGGRESSURS A/S
Ole Deviks vei 4 0666 Oslo 6

NO-HA HOLDING A/S
Forusbein 40, Postboks 322, 4033 FORUS, NORWAY

Takk for støtten!

NORSK KJØTT

HELLIK TEIGEN A/S
Jern og metallforretning

PB 2, 3301 Høksund, TH. (03) 75 36 22
Kjøp og salg av jern og metaller,
samt brukt materiell etc.

SAUDA KOMMUNE

Sentralbord 04 78 30 11
4200 SAU 13A

Mitsubishi Motors Co

MMC Norge AS
Postboks 55 Årvoll, 0515 Oslo S
Kontor: Trondheimsv. 275, TH. (02) 65 14 20
Telef: 77080 mmc n, Telefax: (02) 64 96 99

NORTON

Emballasje på naturens side.
Keyes Norway a.s.
3500 Hønefoss
TH. (067) 23 422, Fax: (067) 22 456.

FalchPorsgrunn
Wergeland Trykkeri

Redningsselskapet
1891 Alltid på vakt 1991
Postboks 500, 1322 Høvik
Bankgiro: 6022.05.24747
Postgiro: 5 08 75 56
Støtt Redningsskøyene

Ny rapport fra industrilobby

Torsdag i forrige uke offentliggjorde den svært innflytelsesrike industrilobbyen European Roundtable of Industrialists (ERT) en ny rapport om Europa i 90-åra.

**KJETIL BRAGLI
ALSTADHEIM**

Tidligere rapporter fra ERT har gitt støtet til flere viktige vedtak i blant annet EF. Rapporten «Europe 1990» fra 1985 fikk fart i arbeidet med EFs indre marked. «Missing Links» fra 1984 har blitt fulgt opp av blant annet tunnelen mellom England og Frankrike og Øresundsbrua mellom Danmark og Sverige.

De omlag 45 medlemmene i ERT er alle toppsjefer i store europeiske selskaper. Gruppen regnes som den mest innflytelsesrike lobbyen i Brussel. Den nye rapporten som ble presentert på en pressekonferanse i Paris, heter «Reshaping Europe».

– Rapporten setter business-mennes dagsorden for 90-åra. Vi håper den vil spille en like viktig rolle som «Europe 1990», sier Caroline Walcot i ERTs sekretariat i Brussel til N&M Bulletin.

Sentralt i rapporten er blant annet planene om politisk og økonomisk union i EF. ERT slår fast at en økonomisk union er helt nødvendig. Rapporten omtaler også EØS-forhandlingene og hva som bør skje med de østeuropeiske landene.

– Og vi har et par sider om miljø også, sier Walcot.

Aakvaag

Det er bare et norsk medlem i ERT, tidligere Hydrotidrettstørvid Aakvaag. Aakvaag var tilstede på pressekonferansen i

Paris. Det var i vår usikkert om Aakvaag ville få beholde medlemskapet sitt. Han har nemlig skiftet posisjon fra direktør til visepresident i styret.

– Man må være direktør for å bli medlem, men når man først er blitt det og skifter posisjon, så blir det en delikat sak. Så lenge Aakvaag er en aktiv businessmann og sentral i Hydro, er det vanskelig å kaste ham ut. Det blir en personlig avgjørelse om han vil trekke seg, sier Walcot.

ERT ønsker seg flere norske medlemmer. Her blir det i stor grad opp til Aakvaag å anbefale en eller annen direktør. Imidlertid har ERT satt et tak til maksimum totalt femti medlemmer, og det blir nok rift om de siste plassene.

Elkem satser på solceller

Elkem har utviklet en silicium-kvalitet som er velegnet for solceller, og ser store muligheter på dette markedet. Selskapet vurderer nå å starte egen produksjon av solcellemateriale i Norge.

RAGNHILD SVED

– Silicium regnes som den viktigste råvaren i solcelleproduksjonen det kommende tiåret. Hittil har man bruk silicium-skrapp fra elektronisk industri, men nå er solcellemarkedet så stort at dette ikke er nok til å tilfredstille behovet, sier direktør Vegard Olderheim i Elkem.

Elkem, som er verdens største silicium-produsent, har brukt store beløp på å utvikle silicium for solceller, og har nå lyktes med å få til en kvalitet som er akseptabel for industrien, ifølge Olderheim.

Hvem som skal stå for produksjonen fram til ferdige solcellepaneler er ikke avklart, men de potensielle kundene er mange. De fleste av verdens oljeselskaper har datterselskaper i bransjen. Mobil Solar har allerede meldt sin interesse, men selskapet er bare en av flere aktuelle samarbeidspartnere, sier Olderheim.

– Vi vurderer nå om vi skal nøye oss med å produsere råvaren eller om vi skal gå videre med produksjon fram til ferdige solcellesystemer. I så fall vil produksjonen foregå i Norge, sier han.

Elkem produserer i dag silicium ved Fiskaa Verk i Kristi-

ansand og ved Bremanger Smeltverk på Vestlandet, samt i USA. Bremanger er mest aktuelt for produksjon av silicium til solceller.

Elkems årlige siliciumproduksjon er nå 120.000 tonn. Produksjonen av silicium til solceller kan midt på 90-tallet ligge på mellom ett og to tusen tonn, og Elkem vil da være dominerende på verdensmarkedet.

– I dag installeres det ny solcellenergi på cirka 50.000 kWh hvert år. Produksjonen ventes å vokse mange ganger i løpet av 1990-årene. Dette er klart et interessant marked for oss, sier Olderheim.

– Artvern viktigst i skogforvaltningen

– Det viktigste i skogforvaltningen nå er å bevare artsmangfoldet, sier Ulf von Sydow, leder i den svenske Naturskyddsforeningen. I Sverige har naturvernene tatt initiativet i skogdebatten nettopp ved å fokusere på økologi og vern av arter, sier han.

RAGNHILD SVED

– Tidligere har vi utredet og debattert spørsmålet om fornyelse av skogen. Dette var et feilspor og uinteressant fra et naturvernsynspunkt. Skogbruket, både i Sverige og i Norge, kan dette med å dyrke skog, men det er vi som har kunnskapen om hvordan skogbruket påvirker plante- og dyrelivet. Nå er det vi som legger premissene for debatten, spillet foregår på vår banehalvdel, sier Ulf von Sydow.

Han var nylig innleder på et seminar om fjellskogforvaltning, arrangert av Samarbeidsrådet for naturvernsaker (SRN) og med deltakere fra skogbruksetaten, departementer og naturvern- og friluftsforskningsorganisasjoner.

– Den norske forvaltningen har stor tro på frihet under ansvar. Det er bra, men vi trenger verneområder som et sikkerhetsnett, sier Sydow.

Utarming

Sydow advarer mot «de små stegs tyrannia» i skogforvaltningen, kortsiktig planlegging, gjerne ned i minste detalj, mens resultatet blir en frag-

mentering av skogen og økologisk utarming.

– Langsiktig og overgripende planlegging mangler, både i Sverige og Norge. Den ene tårnsplanen avløser den andre. På sikt innebærer det at all skog brukes. Avvirkningen bare fortsetter, vi får hogstflater i gammel skog, landskapet fragmenteres. Den genetiske utarminga starter når vi har mindre enn 30 prosent gammel skog. I Sverige er vi nær dette punktet nå, sier Ulf von Sydow.

Skogforvaltningen må sees i et langsiktig perspektiv, sier han. Målet er hele tiden er å bevare artene, og noen arter trenger skog som er hundretalls år gammel. Store områder må settes av som reservater, slik at det finnes et nettverk av gammel skog som sikrer artene overlevelsesmuligheter. Ut fra den kunnskapen som finnes og føre-var-prinsippet må vi verne områdene til arter som har svak utbredelse, før det er for sent, sier han.

– Hvor mye skog vi må sette av i reservater, avhenger av hvor flink skogbruket er til å vise naturvernansyn. Fortsetter dagens utvikling i Sverige, må 15 prosent av den produktive skogen inn i reservater, noe

som vil koste enorme summer. En langsiktig strategi kan være å kjøpe opp områder med relativt ung skog for å la den bli gammel, det vil bli langt billigere, sier Sydow.

Han tar dessuten til orde for et samarbeid mellom miljøorganisasjonene på den nordlige halvkule, for å redde de nordlige skogene. – I Canada ser vi samme utvikling i skogbruket som i Sverige. Nå står de baltiske og russiske skogene for tur, og det er derfor stort behov for internasjonalt samarbeid, sier han.

Vil teste loven

Naturskyddsforeningen planlegger nå å teste artsvernet ved å føre saker for retten. Gjennom Bernkonvensjonen er også Sverige forpliktet til å verne truede arter og deres leveområder, men den nasjonale lovgivningen er ikke god nok, mener Sydow. Trolig velger foreningen å teste vernet og ikke ved å bruke «søte» dyr som lett skaper engasjement, men for eksempel sopp eller lav.

Både Norge og Sverige, som har de siste rester av større naturskogsområder i Europa, har et stort internasjonalt ansvar, påpeker Sydow.

Takk for støtten!

 Statens DataSentral a.s

Handelsbanken Fonds AS

 TELEMARK FYLKESKOMMUNE

DET NORSKE VERITAS

Det norske Veritas er en frittstående institusjon som arbeider for å sikre liv, miljø og verdier.

**KOLLEKTIVT OG MILJØVENNLIG
SIKKER TRANSPORT MED OSS I**
 NSB Biltrafikk

 FAKTUM FORLAG
Boks 8393 Hønefoss, 0729 Oslo S, TH. (02) 11 201

**FRIELE
FROKOST
KAFFE**

Flerbrukspolitik fra Statsskog

Direktoratet for statens skoger (DSS) har nå laget et forslag til flerbrukspolitik som skal gjelde både i fjellskog og andre områder. Statens skoger, landets største skogeier, har lenge vært utsatt for hard kritikk fra naturvernhold for måten de driver sine skoger på. Spesielt har kritikken vært hard mot fjellskogdriften. Delvis som et resultat av denne kritikken har DSS nå laget «kjøreregler» for driften, blant annet med hensyn til viktige biotoper og fjellskog-

områder. I tillegg legges det opp til at brukerne av skogen i større grad enn tidligere skal kunne delta i planleggingen, og ha et ord med i laget både når det gjelder hvor det skal hogges, hogstformer og veibygging.

– I planprosessen vil vi spørre etater på fylkesnivå om hvilke flerbruksinteresser de har registrert på våre områder. Organisasjoner som jeger- og fiskeforeninger, friluftsforskningsorganisasjoner og næringsorganisasjoner vil også kunne uttale seg.

STAVANGER miljøteknologibyen

Bonus Spar

8 + 2%

rente selv om du bare
sparer 5000 i året

FOKUS Bank

ANALYSE SERVICE

- Kjemise analyser
- Fysikalsk-kjemiske analyser
- Luft- og vannforurensing
- Drikkevannsanalyser
- Mikrobiologisk service
- Analyse av jord- og vegetasjonsprøver

Har du behov for ovennevnte service eller et annet analyseproblem, ta kontakt

WEST-LAB AS

Oljeveien 2, 4056 Tananger, Tlf: 04/69 79 99
Fax: 04/69 76 00 Telex: 73/741 wlab

TEKNISK MILJØVERN AKVAKULTUR

3-årig ingeniørutdanning for praktiske miljøtiltak

Ved HSR kan du også studere:

- Språk og historie
- Journalistikk
- Kultur og samfunnsfag
- Økonomi/administrasjon
- Ingeniør- sivilingeniørstudier

For mer informasjon om studiene, skriv eller ring til:

HØGSKOLESENTERET I ROGALAND
P.B. 2557 Ullandhaug, 4004 Stavanger
Tlf: 04/87 41 00

Mengden spesialavfall kan reduseres kraftig

Mengden spesialavfall levert til forbrenning kan reduseres fra rundt 30.000 tonn i året til 10.000 tonn. Dette kan gjøres ved å erstatte ulike kjemikalier med mindre farlige stoffer, og stille strengere krav til gjenvinning i bedriftene. Dette viser en rapport som utarbeides av Naturvernforbundet og Greenpeace.

ANDERS GJESVIK

Hvert år produseres det mange tusen tonn spesialavfall i Norge. Det brennbare avfallet består i stor grad av oljeavfall, løsemidler, malingsrester og plantevernmidler. Norsk spesialavfallsselskap (NORSAS) har beregnet at en sentral roterovn vil forbrenne mellom 24.000 og 38.000 tonn spesialavfall årlig. Roterovnen er en gammeldags forbrenningsovn med unødige store utslipp, og den er avhengig av store avfallsmengder for å lønne seg.

Strengere krav

Rapporten viser at mengden spesialavfall til sentral forbrenning kan reduseres til godt un-

der 10.000 tonn årlig, og dermed fjerne behovet for en roterovn. Reduksjonen kan oppnås ved å innføre forbud og restriksjoner på bruk av visse typer løsningsmidler og kjemikalier. Rapporten peker på at det finnes erstatninger for disse stoffene, som ikke vil ende opp som spesialavfall som må brennes i et sentralanlegg.

Myndighetene må samtidig stille strenge krav til gjenvinning og egenbehandling ved den enkelte bedrift. Bedriftene må dokumentere hvorfor de er nødt til å produsere avfall som må brennes sentralt, sier Fredrik Theisen i Naturvernforbundet.

MD på banen

Det offentlige utvalget for av-

fallsminimering understreker i innstilling at Produktkontrollloven og Forurensningsloven må brukes aktivt for å redusere bruken av kjemikalier og prosesser som skaper spesialavfall.

Til tross for innstillingen, har Miljøverndepartementet ikke brukt denne strategien. Det skyldes trolig motviljen mot reguleringer og omlegginger i NHO og Næringsdepartementet. Skal vi klare å redusere avfallsmengden, må Miljøverndepartementet bruke forbud og restriksjoner som virkemiddel, og slåss for gjennomslag i forhold til næringslivet og andre departementer, sier Theisen.

Rapporten fra Naturvernforbundet og Greenpeace blir offentliggjort i oktober.

EF planlegger resirkulering

EF-kommisjonen har laget forslag til et direktiv som innebærer at det legges en avgift på fem prosent på de fleste typer emballasje. Avgiften vil utgjøre mellom 10 og 20 milliarder kroner årlig. Bare emballasje med returpant vil unngå avgift. Planen er at pengene skal brukes til resirkulering.

I løpet av fem år skal 40 prosent av emballasjen resirkuleres, ifølge planen. 60 prosent skal «gjenvinnes» - et begrep som innebærer at energi fra forbrenning av emballasje teller med. Innen ti år skal 90 prosent av all emballasje gjenvinnes, og det som ikke kan resirkuleres eller brukes om igjen vil med få unntak bli forbudt.

I Storbritannia går både regjeringen og industrien sterkt imot EF-kommisjonens planer. En rådgiver i miljøverndepartementet sier at landene på kontinentet vil redusere emballasje-bruken bare fordi de mangler søppelfyllinger. Storbritannia derimot, har rikelig med plass til å lage nye fyllinger.

(New Scientist)

STAVANGER miljøteknologibyen

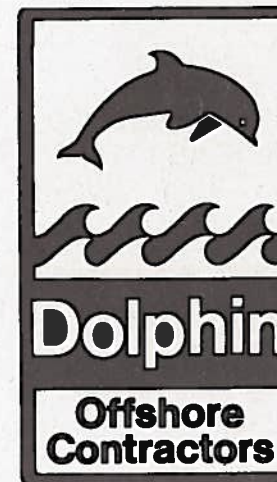
Et institutt for anvendt forskning og utvikling

MILJØTEKNOLOGI

er integrert i våre satsingsområder:

- petroleumsteknologi
- industriforskning
- samfunnsforskning
- akvakultur, vannforskning og bioteknologi

ROGALANDSFORSKNING, Postboks 2503 Ullandhaug, 4004 Stavanger, Tlf. (04) 87 50 00, Telefax (04) 87 52 00

STAVANGER KOMMUNE

ØKOMAT OG HELSEKOST I FOKUS

Din helse er avhengig av hva du spiser. Velg riktig kost.
Ta kontakt med din butikk i nærmiljøet.
De kan gi deg gode råd.

HELIOS A/L

Selges i Heliosbutikker og Helsebutikker
over hele landet

Bli abonnent på

NORGES FØRSTE URTEMAGASIN

eller spør hos bokhandleren

68 sider - 4 farger
rikt illustrert
vakkert utsmykket
spennende innhold

MORIA FORLAG A/S
Prestvika, Valle - 3960 Stathelle
Tlf. 03-97 98 97 Fax. 03-97 98 57

O.L. Stefferuds efft. as
Nils Lauritzsonsvei 39
0870 OSLO
Tlf: 02/23 61 42 Fax: 18 37 55
Poteter, frukt og grønnsaker engros.

GARTNERHALLEN
Frisk fra naturen

PB 2006
3251 LARVIK
Tlf: 034/14 544

Care Helse og Sunnhet
Midtoddvn. 8, 0499 OSLO
Tlf: 22 05 41

Alf Sundby A/S
Hegdehaugsvn. 25, HOMANSBYEN
0357 Oslo, Tlf: 46 53 19

Produsentlaget opplysnings-
telefon! - 1940 Bjørkelangen,
Tlf: 06/85 50 20

Alf Sundby A/S
Holmenkollvn. 96, BESSERUD
0391 Oslo, Tlf: 14 87 01

KARI'S HELSEKOST
Hudpleie fra topp til tå uten parfyme og alkohol. Øko-mat, frossen og fersk. Godt utvalg i kosttilskudd.
Storgt. 29 Tlf: 066/18 130
Jernbanegt. 16 Tlf: 066/15 450
KONGSVINGER

ALLERGIBUA
St.Olavsgt 26
0166 OSLO
Tlf: 02/36 10 20

STORO HELSEKOST
Grefsenvn. 30-32
0484 OSLO
Tlf: 02/15 69 95

Vindern Colonial
Slemdalsvn. 70 0379 OSLO
Tlf: 14 75 90 - 14 70 73

STEENS HELSEKOST
Fyrstikkertorvet, 0661 OSLO
Tlf: 02/19 04 50
-10% på alle varer!

D-MAT A/S
Dælengt. 38, 0567 OSLO
Tlf: 71 88 60

Fryden
mat-senter

Thorshov Mat
Thorshovgt 3, 0476 OSLO
Tlf: 35 66 58

Kinsarvik Fruktutsalg
Olaf Kyrresgate 47
5001 BERGEN
Tlf: 05/32 55 58

Safari Midtun
Sandbekkveien 96
5050 NESTUN
Tlf: 05/10 40 10 - 10 40 11

NATURMEDISINER
TORLEIF STANGELANDS
VITAL-TE
Livgivende og forebyggende

**All sykdom kan forebygges,
og alt vi trenger finnes i naturen!**

Stangelands VITAL-TE er rik på virksomme vitalstoffer,
det er hemmeligheten med VITAL-TEENS effekt.

Sandnes Helsekost

Produsent/distributør av
Stangelands Urteprodukter

Tlf. (04) 66 68 82
Kirkegaten 11
4300 SANDNES

ØKOMAT OG HELSEKOST I FOKUS

Vital Helsebutikk 5600 NORHEIMSUND Tlf: 05/55 25 22	ROSMARIN naturkost Godt utvalg i Heliosvarer, frossen mat, Naturkosmetikk, vaskemiddel, te'er	Regnbuen MAT Folke Bernadottesvei 44 5000 BERGEN Tlf: 05/16 64 00	Hammerfest Helsekost Tlf: 084/ 11 824
Pia's Helsekost Storgt. 32, 8000 Bodø Tlf: 081/26 640			RØA Torgbu Vækerøvn. 109, OSLO Tlf: 50 51 57
Kjernehuset Helse- og Økobutikk Storgt. 26, 9000 TROMSØ Tlf: 083/89 566	● Biologisk mat og kornprodukter ● Kosttilskudd ● Naturkosmetikk Sunkost as Roseby 6400 Molde 072/18 170 Kirkebl. 1-3 6400 Molde 072 51 846	Pris - Kvalitet stort vareutvalg - god service A/L SANDE MEIERI HANDELSLAG 3070 SANDE I VESTFOLD Tlf: 03/77 61 05	L. Knudsen Eftf. Jernbanegaten 2310 STANGE Tlf: 065 72 159
KAFFESPESIALISTEN SUNKOST Storgt. 19 - 2400 Elverum Tlf: 064/11 138	VEKTERGÅRDEN HELSEKOST TORVVEIEN 1 - 1370 ASKER - TLF: 78 74 02	KOSMOS IDRETTSHELSEKOST 3550 Gol - Tlf: 74 960 Box 228 Varer på naturlig vis. Korn, Kosmetikk, Kosttilskudd.	Naturboden Spørteknologien, 1940 Bjørkelangen. Tlf. 06/85 52 15 Vi fører biologisk-dynamiske produkter fra Helios

STATOIL

TETRA
PAK

NORSK JERN HOLDING AS

Løkketangen 20 B, Postboks 308, 1301 Sandvika
Telefon (02) 51 50 80 • Telefax (02) 51 50 88 • Telex 76 070 njh

Renere snø i Arktis

Bruken av blyfri bensin i Nord-Amerika og Europa har gitt renere snø i Arktis, ifølge fransk forskere. Snø som falt på Grønland i 1967 inneholdt sju ganger mer bly enn snø som falt i 1989. Konsentrasjonen av andre tungmetaller, kadmium og sink, ble mer enn halvert i samme periode. Men ennå er snøen langt fra ren. Den inneholder fremdeles mer enn 25 ganger mer bly enn den snøen som falt for fem tusen år siden.

Bedringen gjelder neppe hele Arktis. Målingene fra Grønland viser at luften som kommer fra USA er renere, fordi blymengden i bensin er redusert med 90 prosent siden 1960-tallet. Men hovedkilden til luftforurensningen i Arktis kommer fra Sovjet, spesielt metallurgisk industri på Kola.

(New Scientist)

Attraktiv atomkraft

Nuclear Electric, statsselskapet som driver Storbritannias atomkraftverk, har bedt om at hurtigreaktoren i Dounreay får fortsette driften tre år lenger enn planlagt.

For to år siden bestemte regjeringen at reaktoren skal nedlegges i 1994. Nå sier talsmenn for Nuclear Electric at kostnadene ved å legge ned og å si opp forskere kan kompenseres ved at man får selge kraft fra reaktoren i tre år.

(New Scientist)

Tysk solkraft

Det tyske selskapet Messerschmitt-Bölkow-Blöhm planlegger å bygge verdens største solcellekraftverk i Bad Langensalza i Thüringen i det tidligere Øst-Tyskland. Kraftverket blir på fire megawatt, og vil koste mellom 190 og 260 millioner kroner. Tyskland har i år brukt omlag 120 millioner kroner fornybar energi, 30 prosent mer enn i 1990.

(New Scientist)

Olje i is: Ny søknad om utslipp i Arktis

Oljeselskapene har sendt SFT en ny søknad om tillatelse til å slippe ut olje i iskanten i Barentshavet, etter at fjorårets søknad ble avslått. Denne gangen er utslippsmengden halvert, og kontroversielle forsøk med brenning av olje og bruk av kjemikalier er droppet.

RAGNHILD SVED

Utslippet er et ledd i oljeselskapenes forsøk på å utvikle en oljevernberedskap for isfylte farvann, og utslippet er planlagt i det området som er aktuelt for framtidig oljeboring. Forsøket skal gjøres i april neste år. Hovedhensikten er å studere oljens oppførsel i drivisen.

I vinter fikk NOFO (Norsk Oljevernforening For Operatørselskap) avslag på en søknad om å slippe ut nærmere 60 tonn råolje i iskanten nordøst for Bjørnøya. SFT sa seg imidlertid villig til å vurdere et utslipp på 10 tonn.

Den gang var det planlagt at

også bekjempelsesmetoder som brenning, gjødsling og kjemisk oppløsning av oljen skulle prøves ut. SFT sa nei til dette, og det er tatt til følge i årets søknad.

Brenning prøvd

– Vi har gjort forsøk med brenning av olje i liten skala på Svalbard i vår, og vil ta opp igjen slike forsøk til våren. Det vi nå ønsker er først og fremst kunnskap om drift og spredning. Det trenger vi for å kunne dimensjonere beredskapen og bestemme hvilke bekjempelsesmetoder som kan anvendes, sier Widar Skogly, daglig leder i NOFO.

Forsøkene med gjødsling, som påskynder nedbrytingen

av oljesøl, er foreløpig lagt på is i påvente av mer forskning internasjonalt, sier han.

Vårens utslipp skal skje i et område som er 70 prosent isdekket, og det forutsettes at oljen ikke skal samles opp. Det er ventet å ta fire-fem døgn før den når åpne farvann. Oljens drift og utbredelse skal følges ved observasjoner og måling, og eventuelle miljøskader skal registreres.

I motsetning til fjorårets søknad, der det ble regnet med opp til 25 prosents sjanse for at oljen ville nå Bjørnøya, gis det nå full garanti for at dette ikke skal skje. Dersom oljeflaket skulle nærme seg Bjørnøya, vil man gå inn med vanlig oljevernustyr.

Ber Statoil bygge på Ranheim

Naturvernforbundet ber Statoil bygge sitt nye forskningssenter i Trondheim på Ranheim istedet for Rotvoll. I såfall vil forbundet ikke kreve konsekvensanalyse

KJETIL BRAGLI ALSTADHEIM

Rotvoll-striden var en av sakene Naturvernforbundets generalsekretær Dag Hareide og fagsjef Tore Killingland tok opp i et flere timer langt møte med Statoil-sjef Harald Nordvik i forrige uke.

Nordvik opplyste på møtet at bedriften har vurdert seks-sju alternativer til Rotvoll, uten å finne noen av dem realistiske. Naturvernforbundet peker på Ranheim som alternativ, og tilbyr Statoil at de skal slippe en tidkrevende konsekvensanalyse.

Steinkast unna

– Ranheim ligger bare et par drøye steinkast unna Rotvoll. Dermed blir konsekvensene for sysselsetting, lokalmiljø og næringsstrukturen den samme. Den eneste forskjellen er miljøkonsekvensene, sier Tore Killingland.

Statoils planer om å bygge et 28550 kvadratmeter stort forskningssenter på Rotvoll er blitt møtt med store miljøprotester. Miljøvernere har anlagt telteir for å beskytte det de mener er et område med stor verdi både for sjøfugl, friluftliv generelt og som det siste bevarte kulturlandskap med herregårdspreg i Midt-Norge.

Tid og penger

Naturvernforbundet mener også at Ranheim tidsmessig er et godt alternativ. Området ble på åttitallet regulert for bygging av et storslått konferansesenter. Planene gikk imidlertid i vasken, og alt som trengs for at Statoil skal kunne overta er en omregulering.

– Statoil vil kunne stikke spaden i jorda på Ranheim om et års tid hvis politikerne og administrasjonen i Trondheim arbeider effektivt. Prismessig vil Ranheim også være bedre fordi Statoil slipper å bygge et 30 millioners parkeringsanlegg under jorda, sier Killingland.